

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: N. Costăș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Timuș Galina către Cureniova Nelea, intervenienți accesorii notarul Pădurari Corina, Moșneguțu Alexandru, Moșneguțu Mariana, ÎI „S.E. Timuș”, Dohotru Marin și Dohotaru Ana privind recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie, declararea nulității absolute parțiale a actului juridic, încasarea contravalorii cotei-părți din bunurile imobile și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2022, prin care a fost respins apelul declarat de Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 16 noiembrie 2021,

c o n s t a t ă :

La 16 iulie 2020, Timuș Galina, a depus cerere de chemare în judecată împotriva părâtei Cureniova Nelea, intervenient accesoriu notarul Pădurari Corina, solicitând recunoașterea bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXX, XXX cu suprafețele de 61,7 m.p. și 0,125 ha situate în mun. Bălți, str. T. Vladimirescu, XX, drept proprietate în devălmășie a soților Timuș Serafim și Timuș Galina, cu atribuirea a ½ cotă-parte din bunuri, declararea nulității absolute parțiale a contractului de donație nr.4294 din 15 iulie 2007 în latura înstrăinării prin donație a bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXX, XXX cu suprafețele 61,7 m.p. și 0,125 ha situate în mun. Bălți, str. T. Vladimirescu, XX, încasarea din contul părâtului a contravalorii de piață a ½ cotă-parte din bunurile imobile cu nr. cadastrale XXX, XXX cu suprafețele de 61,7 m.p. și 0,125 ha situate în mun. Bălți str. T. Vladimirescu, XX și a încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a invocat că în anul 2004 a încheiat căsătoria cu Timuș Serafim, ultimul fiind tatăl părâtei Cureniova Nelea.

La 25 noiembrie 2005, în Registrul bunurilor imobile a fost înregistrat dreptul de proprietate al ÎI ”S.E. Timuș” în privința bunului imobil construcție cu destinația construcție comercială și prestarea serviciilor cu nr. cadastral XXX situată în mun. Bălți, str. Tudor Vladimirescu XX cu suprafața de 61,7 m.p., iar la 15 noiembrie

2006 în Registrul bunurilor imobile a fost înregistrat dreptul de proprietate al ÎI ”S.E. Timuș” în privința bunului imobil teren cu destinația pentru construcții cu nr. cadastral XXX situat în mun. Bălți str. Tudor Vladimirescu XX cu suprafața de 0,125 ha. Mai indică că, la 15 iunie 2007 a fost încheiat contractul de donație nr.4294, prin care ÎI ”S.E. Timuș” în persoana administratorului Timuș Serafim a dăruit lui Cureniova Nelea lotul de pământ pentru construcții în mărime de 0,125 ha cu nr. cadastral XXX, construcție comercială cu suprafața de 20,6m.p. cu nr. cadastral 2 XXX și construcție comercială cu suprafața de 61,7m.p. cu nr. cadastral XXX.

La 18 iunie 2007, a avut loc Adunarea Generală a fondatorilor ÎI ”S.E. Timuș” care a hotărât modificarea componenței fondatorilor, la aceeași dată de către Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat fiind emisă decizia privind înregistrarea modificărilor.

La 29 august 2019, Cureniova Nelea a înstrăinat bunurile menționate soților Moșneguțu Alexandru și Moșneguțu Mariana în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr.3470.

Reclamanta a susținut că, bunurile imobile cu nr. cadastrale XXX și XXX reprezintă proprietate în devălmășie a soților Timuș, iar ÎI ”S.E. Timuș” în persoana administratorului Timuș Serafim a dăruit contrar legii în întregime bunurile aflate în litigiu, inclusiv și partea ce aparține reclamantei, având în vedere că bunurile imobile menționate obținute de Timuș Serafim din activitatea de întreprinzător se supune regimului juridic al proprietății în devălmășie.

Reclamanta a indicat că nu și-a dat consimțământul la încheierea contractului de donație nr.4294 din 15 iunie 2007, acesta fiind lovit de nulitate, având în vedere că pârâta și-a mărit patrimoniul și din contul patrimoniului ce aparține inclusiv și ei.

Ținând cont că restituirea în natură a părții din bunurile aflate în litigiu este imposibilă, consideră că urmează a fi încasată contravaloarea de piață a ½ cotă-parte din bunurile imobile cu nr. cadastrale XXX, XXX cu suprafețele de 61,7 m.p. și 0,125 ha situate în mun. Bălți, str. T. Vladimirescu, XX.

Prin cererea depusă la 04 august 2020, reprezentantul reclamantei a concretizat cercul participanților la proces, solicitând atragerea în proces în calitate de intervenienți accesorii a lui Moșneguțu Alexandru și Moșneguțu Mariana.

Prin încheierile din 03 septembrie 2021 și 11 octombrie 2021 au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii ÎI ”S.E. Timuș”, Dohotaru Marian și Dohotaru Ana.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central, din 16 noiembrie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Timuș Galina s-a respins.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, potrivit extrasului din Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali nr.886 din 22 iunie 2017 Timuș Serafim este administratorul ÎI ”S.E. Timuș”, care a fost înregistrată la data de 24 noiembrie 1997, iar în calitate de asociat fiind Cureniova Nelea.

Bunurile imobile care fac obiectul litigiului au fost înregistrate cu drept de proprietate în Registrul bunurilor imobile după ÎI ”S.E. Timuș” în anul 2005, 2006, iar Î. I. ”S.E. Timuș” a fost creată încă la 24 noiembrie 1997 de către Timuș Serafim în calitate de administrator, respectiv, cu mult timp înainte de înregistrarea căsătoriei cu Timuș Galina la 17 iulie 2004.

Instanța de judecată a constatat că bunurile dobândite în temeiul Actului nr.1 din 21 octombrie 2005 și Contractului de vânzare-cumpărare nr.4427 din 13 noiembrie 2006, deși au fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile după

înregistrarea căsătoriei cu Timuș Galina, aceste bunuri imobile fac parte din patrimoniul ÎI "S.E.Timuș" administratorul căreia era Timuș Serafim, iar fondator Cureniova Nelea, fiica acestuia.

Instanța de fond a conchis că, nu este îndreptățită în cazul dat de a pretinde la ½ cotă-parte din bunurile imobile care au fost înregistrate cu drept de proprietate după ÎI "S.E.Timuș".

Totodată, instanța a reținut că, Timuș Serafim a decedat la 01 noiembrie 2019, iar în cazul decesului unuia dintre soți are drept efect încetarea proprietății comune în devălmășie, bunurile soțului decedat trec la moștenitori.

Cu referire la declararea nulității absolute parțiale a contractului de donație nr.4294 din 15.06.2007 în latura înstrăinării prin donație a bunurilor imobile și încasarea contravalorii de piață a ½ cotă-parte din bunurile imobile menționate, instanța de fond a reținut că pretenția nu se încadrează în normele art.216 alin.(1), art.220 alin.(1) Cod civil (în vigoare la data constituirii situației juridice), în acest sens nefiind prezentate probe veridice care ar servi de teme de nulitate.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 25 noiembrie 2021 Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi soluții prin care acțiunea înaintată să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2022, s-a respins cererea de apel declarată de Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor și s-a menținut hotărârea Judecătoria Bălți, sediul Central din 16 noiembrie 2021.

La 23 martie 2023, de Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii Judecătoria Bălți, sediul Central, din 16 noiembrie 2021 și emiterea unei noi soluții prin care acțiunea înaintată să fie admisă.

În motivare a susținut că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, nefondate și pasibile de casare.

Constatările instanței de apel sunt eronate, speței în cauză îi sunt aplicabile prevederile art. 20 alin.(2) lit. a) din Codul familiei și art.371 alin.(2), în coroborarea cu art.14 alin.(1) și (2) din Legea nr.845 cu privire la antreprenariat și întreprinderi.

Recurentul a invocat că bunurile procurate din contul veniturilor obținute de fiecare dintre soți din activitatea de întreprinzător sunt proprietate în devălmășie a acestora și nu proprietate personală a soțului care desfășoară activitate de întreprinzător.

Respectiv, recurentul a invocat încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material de către instanța de fond și cea de apel.

La 24 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților pentru notificare copia recursului, explicându-le dreptul de a depune referință.

Până la examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referința nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat public la 01 noiembrie 2022.

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, decizia motivată a Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2022 a fost notificată reprezentantului recurentului prin intermediul poștei electronice, la 26 ianuarie 2023 (f. d. 211).

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2022, va fi examinat în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă,

instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmens c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Timuș Galina, reprezentată de avocatul Ciuru Igor împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc

